

มาตรการทำให้สังคมไทยไร้แร่ใยหิน

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่สาม

ได้พิจารณารายงานเรื่อง มาตรการทำให้สังคมไทยไร้แร่ใยหิน^๑

ตระหนัก ว่าแร่ใยหินทุกชนิดเป็นสารก่อมะเร็งที่มีผลต่อสุขภาพไม่เฉพาะต่อคนงานที่ทำงานในสถานประกอบการที่ใช้แร่ใยหินเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปอีกด้วย และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจำนวน ๕๗ ประเทศ ได้ยกเลิกการใช้แร่ใยหินแล้ว

กังวล ต่อปริมาณการใช้แร่ใยหินในประเทศที่ยังคงมีการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง และใช้อยู่ในผลิตภัณฑ์หลายประเภท จากข้อมูลปี ๒๕๓๙ ประเทศไทยจัดเป็นประเทศอันดับ ๒ ของโลก ที่มีอัตราการบริโภคแร่ใยหินมากที่สุด

รับทราบ ว่านโยบายและมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ทันสมัย และไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติทั้งทางตรงและทางอ้อมในการควบคุมการกระจายฝุ่นแร่ใยหินสู่สิ่งแวดล้อม และในปัจจุบันมีสารทดแทนที่ปลอดภัยกว่าที่สามารถนำมาใช้ในการผลิตแทนแร่ใยหิน

ห่วงใย ว่าหากไม่มีมาตรการที่มุ่งไปสู่การเลิกใช้แร่ใยหินในประเทศ จะเพิ่มโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคร้ายแรงที่ส่งผลให้เกิดความสูญเสียอย่างมหาศาลทั้งทางด้านทรัพยากรบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ตระหนัก ว่าการทำให้สังคมไทยปลอดภัยจากแร่ใยหินควรเป็นการจัดการแบบบูรณาการทั้งทางด้านการรณรงค์สร้างความรู้ ความตระหนัก ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์ปลอดแร่ใยหิน การเฝ้าระวัง ติดตามกลุ่มเสี่ยง รวมถึงการพัฒนาให้มีกฎหมายที่เข้มงวดและนำไปใช้อย่างจริงจัง เพื่อมุ่งไปสู่การเลิกใช้แร่ใยหินอย่างถาวร

ชื่นชม การทำงานของเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ร่วมผลักดันให้มาตรการทำให้สังคมไทยไร้แร่ใยหินเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

เห็นว่า ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับแร่ใยหินมีหน้าที่สำคัญในการผลักดัน “มาตรการทำให้สังคมไทยไร้แร่ใยหิน” ได้แก่ ภาคการศึกษา องค์กรที่ดูแลและบังคับใช้กฎหมาย องค์กรที่ดูแลระบบหลักประกันสุขภาพ ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม สื่อมวลชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. รับรองยุทธศาสตร์ “การทำให้สังคมไทยไร้แร่ใยหิน” ตามภาคผนวก^๒ ท้ายมตินี้

๒. ขอให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ นำเสนอยุทธศาสตร์ “การทำให้สังคมไทยไร้แร่ใยหิน” ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และมอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และพิจารณาเร่งรัดการดำเนินการดังนี้

^๑ เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๓ / หลัก ๕

^๒ เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๓. มติ ๑. ผผนวก ๑

๒.๑ ให้กระทรวงอุตสาหกรรม ดำเนินการ

๒.๑.๑ ควบคุมแร่ใยหินที่เป็นวัตถุพิษ (โครโซไทล์) ให้เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ อย่างเร่งด่วน ภายในปี ๒๕๕๔ ซึ่งจะห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง

๒.๑.๒ กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสำหรับสินค้าที่ใช้สารทดแทนแร่ใยหิน

๒.๒ ให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการดำเนินการและประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถาบัน การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น เพื่อดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ “การทำให้สังคมไทยไร้แร่ใยหิน”

๒.๓ ให้กระทรวงมหาดไทย เป็นแกนกลางร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนามาตรการเพื่อ ควบคุมการรื้อถอน ซ่อมแซม ต่อเติมอาคารหรือวัสดุที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ และการกำหนดมาตรการการ ทิ้งขยะแร่ใยหิน โดยเฉพาะในกิจการก่อสร้างและการบริการติดตั้ง

๒.๔ ให้กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ

๒.๕ ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

๒.๕.๑ ตรวจสอบและประกาศรายชื่อผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบให้สังคมรับรู้ และ ดำเนินการห้ามขายผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ

๒.๕.๒ พิจารณาออกกฎ ระเบียบ หรือกฎหมาย ที่ควบคุมสินค้าที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ โดยเฉพาะสินค้าที่มีความเสี่ยงสูง

๒.๖ ให้กระทรวงการคลัง พิจารณาเพิ่มอัตราภาษีการนำเข้าแร่ใยหิน และลดอัตราภาษีการนำเข้าของ สารที่นำมาใช้ทดแทนที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขพิเศษที่จะไม่กระทบต่อการจัดเก็บภาษี ของสารอื่นที่อยู่ในรหัสเดียวกัน

๒.๗ ให้สำนักนายกรัฐมนตรี ปรับเพิ่มเกณฑ์ในระเบียบเดิม เรื่องการก่อสร้างอาคารของส่วนราชการ โดยกำหนดไม่ให้ใช้วัสดุที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบในการก่อสร้าง ต่อเติม หรือซ่อมแซมอาคารใหม่อย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในข้อ ๒.๑.๒ - ๒.๗ ปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี (ภายในปี ๒๕๕๕)

๓. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติรายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๔ และครั้งที่ ๕